

Futbola bruņinieks un viņa komanda

“Galvenais — ir cilvēki. Bet, lai tas viss pa istam attīstītos, nepieciešamas valsts dotācijas bērnu un jauniešu sportam, lai varētu piesaistīt bērnus no maznodrošinātām ģimenēm. Tagad, ja vien ir dotācijas, tad tās ir tik niecīgas, ka par tām var iegādāties vien bumbas un niecīgu inventāru.

Bijušā leģendārā Latvijas futbola izlases kapteiņa Mihaila Zemļinskā neskaitāmo apbalvojumu un titulu vidū ir arī kāds neparasts — "futbola bruņinieks". Bruņiniekam — jāizstāv bruņinieka gods un cieņa. Bet pēc sporta karjeras beigšanas aktuāls kļūst jautājums — izvēlēties jaunu darbības lauku. Šobrīd Mihails Zemļinskis — futbola komandas "Olimps" treneris. Ir arī cits lauks, cita komanda — apvienība "Saskaņas centrs" — dalību tajā viņš arī saista ar sportu, ar tā attīstību bērnu un pusaudžu vidē.

— Mihail, kas, jūsuprāt, ir prioritātes bērnu un jauniešu futbola attīstībā?

Pirmkārt — radīt apstākļus, lai iespējami vairāk bērnu piesaistītu stadioniem un bērnu sporta laukumiem. Vienus pusaudžus atraut no ielas, citus no datorspeļu atkarības, no televīzoriem, no šiem primitīvi-briesmīgajiem "bojevikiem" un, manuprāt, šausmīgajām "multenēm". Tagad viss kļūst krietni vien sarežģītāk ne tikai sakarā ar bērnu inertumu, bet arī finansīālu problēmu dēļ.

Atceros, kāda ažiotaža izvērsās ap futbolu, kad Latvijas futbola izlase iekļuva Eiropas čempionāta finālā daļā Portugālē! Cik daudz jauniešu uz šā viņa papildināja dažādas bērnu un jauniešu sporta skolas! Bet pēc tam vilnis noplaka. Kādēļ? Pusaudzis pārnāk mājās no treniņa: "Mammu, rīt man jānodod trenerim 7 — 8 lati." Pēc tam: "Mammu, jābrauc uz turnīru, visi brauc, kā tad es?" Izdevumi formai. Agri vai vēl bērns no maznodrošinātas ģimenes aiziet, lai cik talantīgs viņš arī būtu.

Bet kādi mums ir entuziasti, kas pulcina ap sevi bērnus! Jebkurā futbola klubā ir bērnu centrs, ir Rīgas futbola skola, bet ir treneri, kuri nav piesaistīti kādai konkrētai skolai, viņiem darbs ar bērniem ir aicinājums. Viņi ir mazas zāles, kaut kur sadabū bumbas un strādā. Es nesen kārtāju trenera B katego-

riju un tur redzēju viņus, viņi izstaro tādu enerģiju, vēlmi strādāt ar pusaudžiem. Šobrīd "Olimps" spēlē pirmajā līgā, mēs braucam uz Smilteni, uz Jelgavu, citām pilsētām, tur komandas ir savāktas no pagalmiem, viņiem nav skolas kā tādas, proti — viņi nemāk pareizi spert pa bumbu, pareizi šo bumbu apstrādāt, neprot domāt kā futbola spēlētāji, bet treneris ir spējis viņus piesaistīt. Es savu audzēkņus noskaņoju uz to, ka mums viņi ir jāapspēlē ar lielu punktu pārsvaru, jo viņi neprot spēlēt. Bet es viņus cieniu, viņi ir braši zēni, viņi atnāca, viņi nedzer vārtrūmē alu — viņi spēlē futbolu. Ir sportiski nikni. Viņu treneri — futbola fanātiķi, viņi prot piesaistīt jauniešus, rājas ar viņiem — gadās visādi, bet, spēlētāji ir piesaistīti savam trenerim kā pašu tēvam.

Galvenais — ir cilvēki. Bet, lai tas viss pa istam attīstītos, nepieciešamas valsts dotācijas bērnu un jauniešu sportam, lai varētu piesaistīt bērnus no maznodrošinātām ģimenēm. Tagad, ja vien ir dotācijas, tad tās ir tik niecīgas, ka par tām var iegādāties vien bumbas un niecīgu inventāru. Kas attiecas uz atlaidēm biznesmeņiem, sponsoriem, kuri varētu pārskaitīt naudu futbolam, cik man zināms, tādu nav. Mēs ar Mihailu Koņevu — viņš ir "Olimpa" galvenais treneris — arī meklējam komandai sponsorus. Mums ir perspektīva jaunatne, jaunieši no 18 — 20 gadiem, viņiem nepieciešams trenēties labos apstākļos, labi ēst, lai viņi izaugtu par īstiem profesionāliem futbolistiem, viņus kaut kādā veidā jāstimulē. Meklējam, un visi saka: agrāk naudu sportam varēja pārskaitīt bez liekām galvassāpēm, bet tagad tas vairs nav tik vienkārši.

— Cik sarežģīti jums bija pārtapt no spēlētāja par treneri?

— Pagājušā gada nogalē es aizgāju, bet par to domāju jau gadus divus — trīs. No tā nevar aizbēgt.

Viena lieta, ka varēju aiziet 30 vai 32 gadus, cita — ka man tomēr izdevās spēlēt augstā

līmenī līdz 35 gadiem. Man bija vairākas operācijas pēc traumu gūšanas, un katru reizi viena un tā pati doma: kaut tikai tā nebūtu pēdējā, tikai ne šodien! Es strādāju, es cīnījos, atkal stājos ierindā, bet pienāca laiks, kad paaugās jaunatne, un spēki arī vairāk nebija tie, lai ar viņiem sacenstos. Piedevām prese izdrija spiedienu: pienācis laiks dot ceļu jaunajiem. Tiesa, tas var ietekmēt tikai cilvēku ar vāju raksturu — ja cilvēks nodarbojas profesionāli ar futbolu, viņu ir grūti izsist no līdzsvara ar ģirgāšanos, dzēlieniem. Ir pārlicība par sevi, ir komanda, ir treneris, kurš galu galā izlemj, kurš spēlēs. Tā arī notika: kad Starkovam sāka stāstīt, ka Zemļinskis, Isakovs, vēl kāds — viņi taču jau ir veci, viņiem jāmeklē maiņa — viņš nevienu neklausīja, uz Eiropas čempionātu aizbraucām mēs, un mēs tur spēlējām, uzskatu — pietiekami veiksmīgi. Jo Starkovs mums ticēja, mēs ticējām viņam, un mūsu bagāžā bija mūsu pier-

redze. Jā, var jau būt, ka mēs neesam tik ātri kā jaunie, tomēr pateicoties pieredzei mēs tur bijām uzdevumu augstumos.

— Kādas futbolista īpašības paredz nominācija "Futbola bruņinieks"? Par kādiem nopelniem jūs to saņēmat?

— Šeit tiek ņemta vērā, laikam jau, gan pieredze, gan pašatdeve, gan tas, ko sauc par "fair play" — "spēle pēc noteikumiem" — proti, attieksme pret sāncensi, pret biedru. Kad man to piešķīra pēc Latvijas čempionāta, neslēpšu, bija patīkami. Toreiz tika paziņots, ka man to piešķir pirmajam un ka no šā brīža šo titulu piešķirs katru gadu, tikai vairs neesmu dzirdējis, ka kāds to būtu saņēmis.

— Varbūt tas ir iegansts sarunai par futbola ētiku. Īpaši uz pasaules čempionātā notikušā fona.

— Teikšu tā: Materaci rīkojās nekorekti, tā bija provokācija, tikai profesionālajā futbolā provokācija, grozies kā gribi — ir tā sastāvdaļa. Bez tā, kas futbolistam jāzina un jāprot — tehnika, taktika — viņam jābūt savaldīgam. Var būt apvainojumi, splāvienī, slepeni belzieni, atgādinājumi par taviem tuviniekiem — futbolā tas nav nekas jauns. Es Zidānu no morāles viedokļa, cilvēciski atbalstu. Bet profesionāli — nevaru teikt, ka esmu viņa pusē. Šajā konkrētajā momentā viņam bija jāsavaldās. Vēl jo vairāk — tik atbildīgā spēlē, piedevām viņam tā bija pēdējā. Nē, profesionāli es nevaru viņu atbalstīt.

Spēlētājs, kurš dodas uz laukuma, dodas cīņā ar pretinieku. Viņš dodas cīņā fiziski, taktiski, psiholoģiski — kā vien gribi. Kas saistās ar Materaci — jā, tas ir netīrs paņēmieni, bet šodien futbols tāds ir, un es šaubos, vai kāds no franču spēlētājiem nepateica kaut ko tamlīdzīgu itāļiem šīs spēles laikā. Droši vien.

Šāds moments mēs analizējam mūsu komandā. Katrs no jauniešiem reaģē citādi. Viens saka: es tam Materaci ar galvu ietriektos sejā, ar dūri pa degunu. Es saku: labi, tu viņam ar dūri pa degunu, bet tu iegāz komandu. Uz spēles likta pasaules čempionāta zelta medaļa! Sava "ego" mirkļa vājums, ar kuru tu neko neatrisināsi, bet sāncensis izrādījās izdevīgākā situācijā.

— Kā jūs reaģējat, kad izrādījāties līdzīgā situācijā?

— Man ir bijuši daudzi gadījumi, kad nācās savaldīt sevi. Tik daudz, ka katru atsevišķi pat nespēju atcerēties. Kaut gan: lūk, mēs spēlējām Sadraudzības kausa spēles ar Tbilisi "Dinamo". Un man, pieredzējušam spēlētājam, kāds zēns, jauns gruzīns, pateica, maigi izsakoties — nepatīkamu viedokli. Spēles laikā, pēc soda sitiena. Tas bija īpaši aizvainojoši, jo Sadraudzības Kausā mēs spēlējām katru gadu, un es tur ierados biežāk nekā citi, tur mani pazina un cienīja. Es varēju spēlēt skarbi, pat rupji, bet es vienmēr visu dariju atklāti, nekad nerīkojos slepus. Ja es devos uzbrukumā pret sāncensi, tad — skatoties acīs. Un šeit — šis zēns! Bet es savaldījos. Vēlāk viņš atvainojās. Normāli.

Ja tu esi pieredzējis profesionāls spēlētājs — tevi nekas nedrīkst izsist no līdzsvara. Pēc tam tu vari ar viņu satīties un pārrunāt paaugstinātos toņos — bet tas viss jau pēc futbola spēles. Jo citādi spēles laukumā tu iegāz komandu.

